

Υπέρ Εξζάδος

(Η υπόθεση Πολκ στο προσκήνιο)

της Σοφίας Νικολαΐδου

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Άρης Στυλιανού

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δημοσθένης Δώδος

ΜΕΛΗ

Κατερίνα Αναστασίου
Αντρέας Δημητριάδης
Στέφανος Χατζημιχαηλίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γιάννης Αναστασάκης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Μαρία Τσιμά

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Κωνσταντία Παπαποστόλου



Υπέρ Ελλάδος

(Η υπόθεση Πολκ στο προσκήνιο)

της Σοφίας Νικολαΐδου

Πρώτη παρουσίαση
Σάββατο 20 Οκτωβρίου 2018

ΜΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΣΤΩΝ ΜΙΚΡΟ ΘΕΑΤΡΟ

Θεατρική περίοδος
2018-2019

Υπέρ Ελλάδος

(Η υπόθεση Πολκ στο προσκήνιο)

της Σοφίας Νικολαΐδου

Σκηνοθεσία-Δραματουργική επεξεργασία: **Πηγή Δημητρακοπούλου**

Σκηνικά-Κοστούμια: **Κώστας Παππάς**

Μουσική: **Μπάμης Παπαδόπουλος**

Κίνηση: **Αλέξης Τσιάμογλου**

Φωτισμοί: **Δήμητρα Αλουτζανίδου**

Βοηθοί σκηνοθέτη: **Κατερίνα-Μάγια Ανδριανού, Κική Στρατάκη**

Βοηθός σκηνογράφου: **Μαρίνα Κελίδου**

Φωτογράφιση παράστασης: **Τάσος Θώμογλου**

Οργάνωση παραγωγής: **Μαρία Λαζαρίδου**



Διανομή με αλφαβητική σειρά

Έφη Δρόσου
Σοφία Καλεμκερίδου
Γιώργος Κολοβός
Χρήστος Παπαδημητρίου
Ιωσήφ Πολυζωίδης
Μαριάννα Πουρέγκα
Γιάννης Τσεμπερλίδης

Η Αμερικανίδα μητέρα
Η Πόντια μάνα
Ο δικηγόρος
Ο Άγγλος διπλωμάτης
Ο ταγματάρχης
Η χήρα του Αμερικάνου
Ο αντάρτης ξάδελφος

Χορός

Νικόλαος Κουσουύλης, Φανή Ξενουδάκη, Κική Στρατάκη.



Σημείωμα σκηνοθέτη



70 χρόνια ακριβώς από τη δολοφονία του Τζορτζ Πολκ και τη σύλληψη του Γρηγόρη Στακτόπουλου, οι πιθανότητες να μάθουμε τι συνέβη φαίνεται να εξανεμίζονται. Όσοι γνώριζαν πήραν το μυστικό στον τάφο τους.

Ο Πολκ δολοφονήθηκε επειδή έγραφε την αλήθεια, ο Στακτόπουλος –ο Έλληνας Ντρέιφους– καταδικάστηκε σε ισόβια κάθειρξη επειδή μιλούσε αγγλικά.

Θα μπορούσε να συμβεί σε οποιονδήποτε, θα μπορούσε να συμβεί και σήμερα. Έφταιγαν οι δικαστές, η χωροφυλακή, οι υπουργοί, ένα σάπιο σύστημα ένα διεφθαρμένο καθεστώς, όλοι αυτοί μαζί;

Τι σημασία έχει;

Υπάρχουν άραγε Στακτόπουλοι σήμερα;

Εξιλαστήρια θύματα μιας κοινωνίας που κρύβει τα σκουπίδια της κάτω από το χαλί; Αθώοι που σαπίζουν στις φυλακές; Δημοσιογράφοι που υπηρετούν τα συμφέροντα της εκάστοτε εξουσίας; Αστυνομικοί και δικαστικοί που θυσιάζουν κάθε έννοια δικαίου για να εξυπηρετήσουν ένα σύστημα, υπάρχουν;

Το θεατρικό της Σοφίας Νικολαΐδου πιάνει ακριβώς αυτό το νήμα: τον σπαραγμό των ανθρώπων που συντρίβονται από την κυρίαρχη Ιστορία που σκάει κυριολεκτικά πάνω στα κεφάλια τους ως επιβεβλημένη «νομοτέλεια», ως «κοινό καλό», ως χρέος «υπέρ Ελλάδος».



Προσπάθησα να δώσω σαφή πρόσωπα και διακριτό ρυθμό στην πολυφωνική αφήγηση όλων αυτών των ανθρώπων που είδαν τη ζωή τους να θρυμματίζεται επειδή μια ιδεολογία έπρεπε να επιβεβαιώσει την ισχύ της. Πάλεψα να δω τους θύτες και τα θύματα μαζί, από την ίδια πλευρά, ως κρίκους μιας κοινής αλυσίδας αφανισμένων. Να τους κατανοήσω ως ηττημένους ίσκιους μιας μισοκατεστραμμένης κόπιας, όπου το «άψογο πρόσωπο της Ιστορίας θολώνει...».

Αυτή ήταν η αρχική υπόθεση εργασίας – κι αυτό ας είναι, σε ό,τι με αφορά, το μεγάλο στοίχημα τούτης της παράστασης. Να αφηγηθώ πως δεν υπάρχει «καθαρή» Ιστορία – υπάρχει ένα κουβάρι αδικιών σε έναν βούρκο μίσους. Και πως η μόνη δυνατότητα δικαιοσύνης για τα αδικοχαμένα φαντάσματα της Ιστορίας είναι η μνήμη και η επαγρύπνηση.

Επαγρύπνηση για να προλάβουμε το τωρινό, –σημερινό ή αυριανό– έγκλημα που, αλίμονο, είναι βέβαιο πως συντελείται ή θα συντελεστεί κάπου δίπλα μας, πάντοτε «υπέρ Ελλάδος»...

Πηγή Δημητρακοπούλου
Οκτώβριος 2018



Η συγγραφέας Σοφία Νικολαΐδου

Η Σοφία Νικολαΐδου είναι πεζογράφος. Σπούδασε Κλασική Φιλολογία (προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές) και αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας για τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας (διδακτορική διατριβή). Τα τελευταία δεκαέξι χρόνια διδάσκει Δημιουργική Γραφή σε μεταπτυχιακά προγράμματα και σεμινάρια. Έχει εκδώσει συλλογές διηγημάτων, μυθιστορήματα, μελέτες, μεταφράσεις αρχαίου δράματος. Το μυθιστόρημά της *Απόψε δεν έχουμε φίλους* (Μεταίχμιο, 2010) τιμήθηκε με το Athens Prize for Literature και μεταφράστηκε στα εβραϊκά. Το μυθιστόρημά της *Χορεύουν οι ελέφαντες* (Μεταίχμιο, 2012) κυκλοφόρησε στις ΗΠΑ (*The Scapegoat*, Melville House) το 2015. Το βιβλίο της *Καλά και σήμερα* (Μεταίχμιο, 2015) τιμήθηκε με το Κρατικό Βραβείο σε λογοτέχνη του οποίου το βιβλίο προάγει σημαντικά τον διάλογο πάνω σε ευαίσθητα κοινωνικά ζητήματα. Το τελευταίο της μυθιστόρημα είναι το *Στο τέλος νικώ εγώ* (Μεταίχμιο, 2017).

Το *Υπέρ Ελλάδος* (η υπόθεση Πολκ στο προσκήνιο) βασίζεται στο μυθιστόρημά της *Χορεύουν οι ελέφαντες* και είναι το πρώτο της θεατρικό έργο.





Σημείωμα συγγραφέα

1948: Ένας Αμερικανός δημοσιογράφος δολοφονείται στη Θεσσαλονίκη. Η κυβέρνηση αναστατώνεται και οι ξένοι επεμβαίνουν. Ένας αθώος μπαίνει στη φυλακή. Η υπόθεση κλείνει.

Εβδομήντα χρόνια μετά τη δολοφονία του Τζορτζ Πολκ, ένα θεατρικό έργο δίνει φωνή στα πρόσωπα του δράματος που συγκλόνισε τη χώρα. Μέσα στον βαθύ εμφύλιο, κυνηγοί και κυνηγημένοι, θύτες και θύματα, Πόντιες μάνες, κωλοπετσωμένες Αμερικανίδες, ανελέητοι δικηγόροι, ασφαλίτες και κατάσκοποι, σε ένα γαϊτανάκι αφηγήσεων που ξετυλίγει το νήμα της υπόθεσης. Κι απέναντί τους μια ολόκληρη πόλη που παρακολουθεί και σχολιάζει τα γενόμενα. Πρόσωπα της Ιστορίας αλλά και πρόσωπα της διπλανής πόρτας συνομιλούν και συγκρούονται. Γιατί η Ιστορία (με το γιώτα κεφαλαίο) φτιάχνεται από τις ιστορίες των ανθρώπων.

Μέσα από σπαραγμένες αλήθειες και πανίσχυρα ψέματα κρίνεται η μοίρα ενός αθώου. Και όλα, πάντα και παντού, αποφασίζονται Υπέρ Ελλάδος.

Να χαθεί ένας άνθρωπος, να σωθεί μία χώρα.



Το πνευματώδες κείμενό της Νικολαΐδου μιλάει για πολιτική: γράφει γι' αυτήν με αδιάπτωτη ενέργεια και ζωντάνια. Η ελπίδα πνέει στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου σαν ανοιξιάτικο αεράκι.

The Times Literary Supplement (UK)

Ένα τεχνούργημα... Το *Χορεύουν οι ελέφαντες* δεν είναι ένα τυπικό αστυνομικό μυθιστόρημα. Μοιάζει περισσότερο με μυθιστόρημα ιδεών. Παρόλο που η συγγραφέας δεν αποκαλύπτει τον ένοχο, το τέλος του μυθιστορήματος προκαλεί μια βαθιά ικανοποίηση στον αναγνώστη.

The Literary Review

Διαχρονικό... Η ερώτηση του ποιος τελικά λέει ψέματα και ποιος αποκαλύπτει την αλήθεια το καθιστά βιβλίο με φιλοσοφικό βάθος, που διαβάζεται απνευστί.

Huffington Post

Συναρπαστικό... Θέτει ερωτήματα που ξεβολεύουν σε σχέση με τους ηθικούς συμβιβασμούς σε καιρό πολέμου... Γραμμένο με γλώσσα νευρώδη και γεμάτη ενέργεια.

Wall Street Journal



«Όλοι οι απατεώνες στην Ελλάδα είναι στην κυβέρνηση». Έτσι ξεκινάει το *Χορεύουν οι ελέφαντες...* Η εικόνα της εδώ και πολλές γενιές ηθικής κατάπτωσης σε μια Ελλάδα ταπεινωμένη από τα ξένα συμφέροντα σοκάρει. Η Νικολαΐδου εμβαθύνει στο αγαπημένο ρητό του πατέρα του Μηνά: «Χορεύουν οι ελέφαντες και πάντα την πληρώνουν τα μυρμήγκια».

Financial Times

Ένα διασκεδαστικό, ανυπόκριτο και ισχυρό στο διανοητικό του βάθος μυθιστόρημα.

Publishers Weekly

Ο περίτεχνος ιστός που υφαίνει η Νικολαΐδου συνθέτει ένα είδος μουσικής συμφωνίας πάνω στην αλήθεια, τον συμβιβασμό, την αποφασιστικότητα και την ιδεολογία που εντείνεται από την επιλογή της συγγραφέως να χρησιμοποιήσει ως μέσο τις δι-

γήσεις των ηρώων. Το έργο συντίθεται από τις αφηγήσεις σε πρώτο πρόσωπο πολλών χαρακτήρων του παρόντος και του παρελθόντος. Το συγκλονιστικό στοιχείο αυτής της φόρμας είναι ότι ο αναγνώστης μαθαίνει τα πάντα κατευθείαν από τους χαρακτήρες. Και αυτό, σε μια υπόθεση ίντριγκας, είναι σχεδόν απαραίτητο. Με περισσότερες από μία εκδοχές της ίδιας ιστορίας, ο αναγνώστης μπορεί να αποφασίσει μόνος του.

Cleaver Magazine

Το βιβλίο, με δυνατή γραφή και καλά ενορχηστρωμένες τις φωνές των ηρώων, σε ένα μπρος-πίσω με το παρελθόν και το παρόν, τολμά τους συσχετισμούς με τη σημερινή Ελλάδα της κρίσης. Από τις περικοπές των συντάξεων και τα χαμένα εργασιακά δικαιώματα, μέχρι το σχολείο.

Έθνος

Από τις κριτικές για το μυθιστόρημα *Χορεύουν οι ελέφαντες* στον ελληνικό και τον αγγλόφωνο τύπο.

Ποιος δολοφόνησε τον Τζορτζ Πολκ;



Γύρω στις 9 το πρωί της Κυριακής 16 Μαΐου 1948, ο λεμβούχος Λάμπρος Αντώνναρος βγήκε με τη βάρκα του στα ανοικτά του κόλπου της Θεσσαλονίκης για ψάρεμα. Ενώ βρισκόταν περίπου πεντακόσια μέτρα από τον Λευκό Πύργο (μπροστά στο κέντρο «Τριανόν») είδε έκπληκτος ένα θέαμα που τον άφησε εμβρόντητο: επρόκειτο για το πτώμα νεαρού άνδρα, που έπλεε στη θάλασσα με εμφανή σημάδια αποσύνθεσης. Με τη βάρκα του μετέφερε το πτώμα στην προβλήτα και κάλεσε το λιμενικό.

Όπως σημειώνεται στην έκθεση αυτοψίας «το πτώμα επαρουσίαζεν όψιν αποσυνθέσεως» ενώ «τα κάτω και τα άνω άκρα αυτού ήταν προσδεδεμένα αλλήλων δια σχοινοῦ». Αλλά το πλέον σοβαρό εύρημα ήταν πως το θύμα «έφερεν τραύμα εις το οπίσθιον μέρος της κεφαλής επενεχθέντος δια πυροβόλου όπλου». Πάνω στο πτώμα βρέθηκε η ταυτότητά του: επρόκειτο για τον 34χρονο Αμερικανό δημοσιογράφο Τζορτζ Πολκ (George Polk), ανταποκριτή του ειδησεογραφικού οργανισμού CBS (Columbia Broadcasting System), ο οποίος είχε εξαφανιστεί μία εβδομάδα νωρίτερα από το ξενοδοχείο της πόλης «Αστόρια» όπου διέμενε.

Η πληροφορία για την ανεύρεση του πτώματος έσκασε «σαν βόμβα» στις ελληνικές αρχές και κινητοποίησε αμέσως τις διπλωματικές αντιπροσωπείες και μυστικές υπηρεσίες των ΗΠΑ και της Μεγάλης Βρετανίας, λόγω της εθνικότητας και της ιδιότητας του θύματος, αλλά κυρίως εξαιτίας της δημοσιογραφικής του δραστηριότητας το προηγούμενο διάστημα.

Ο Πολκ –βετεράνος πιλότος του αμερικανικού ναυτικού κατά τη διάρκεια του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου– είχε προσληφθεί το 1946 από το CBS για να καλύπτει το χώρο της Μέσης Ανατολής. Τον ίδιο χρόνο πρωτοήλθε στην Αθήνα, στην οποία εγκαταστάθηκε οριστικώς τον Ιανουάριο του 1947.

Ως τον Μάιο του 1948 ταξίδευε συχνά στην Κωνσταντινούπολη, το Κάιρο και την Παλαιστίνη, αλλά και στο εσωτερικό της Ελλάδας. Σε κάθε περιοχή διέθετε έναν συνεργάτη και στην Αθήνα αυτός ήταν ο Κώστας Χατζηαργύρης, ένας αριστερός δημοσιογράφος, ανταποκριτής της εφημερίδας *Christian Science Monitor*, που διατηρούσε επαφές με τους σοβιετικούς στην ελληνική πρωτεύουσα (από τους πρώτους «υπόπτους» στην υπό-



θεση). Παράλληλα, σε κάποιο από τα ταξίδια του γνώρισε τη νεαρή Ελληνίδα αεροσυνοδό της ΤΑΕ –τον πρόδρομο της «Ολυμπιακής Αεροπορίας»– Ρέα Κοκκώνη, την οποία λίγο καιρό αργότερα παντρεύτηκε.

Στις αρχές του Μαΐου του 1948 ετοιμαζόταν να επιστρέψει με τη γυναίκα του στις ΗΠΑ, όπου τον περίμενε μια ετήσια υποτροφία στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, αλλά καθυστέρησε την αναχώρησή του (είχε εισιτήρια για τις 20 Μαΐου), διότι ήθελε προηγουμένως να πραγματοποιήσει μια μεγάλη δημοσιογραφική επιτυχία: καθώς ο εμφύλιος πόλεμος βρισκόταν στο κρισιμότερο στάδιό του, σκόπευε να πάει «στο βουνό, κάπου στη Βόρεια Ελλάδα» και να πάρει συνέντευξη από τον αρχιστράτηγο του Δημοκρατικού Στρατού και πρόεδρο της «Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης» Μάρκο Βαφειάδη. Για τον σκοπό αυτό, την Παρασκευή 7 Μαΐου έφτασε (χωρίς τη συνοδεία της γυναίκας του) στη Θεσσαλονίκη, όπου κατέλυσε στο ξενοδοχείο «Αστόρια». Την ίδια και την επόμενη ημέρα επισκέφθηκε το αμερικανικό προξενείο στην πόλη και είχε συναντήσεις με Αμερικανούς και Βρετανούς αξιωματικούς αλλά και δημοσιογράφους ανάμεσά τους και τον 38χρονο συντάκτη της εφημερίδας *Μακεδονία* και ανταποκριτή του ειδησεογραφικού πρακτορείου Reuters, Γρηγόρη Στακτόπουλο, που τότε γνώρισε για πρώτη φορά. Αργά το βράδυ του Σαββάτου 8 Μαΐου, ο θυρωρός τον είδε να μπαίνει στο ξενοδοχείο για τελευταία φορά. Από εκείνη τη στιγμή τα ίχνη του Πολκ χάθηκαν.

Τη Δευτέρα 10 Μαΐου, η διεύθυνση του ξενοδοχείου ειδοποίησε τις αστυνομικές αρχές για την εξαφάνιση, ενώ στις 12 Μαΐου στην πόλη έφτασε η σύζυγός του, Ρέα, φανερά ανήσυχη από την εξέλιξη αυτή και αργότερα ο αδελφός του, Γουίλιαμ.

Αμέσως μετά την ανακάλυψη του πτώματος βρέθηκαν στην Ελλάδα οι δημοσιογράφοι του CBS Ουίν. Μπερνέτ και Τζ. Σεκοντάρι, καθώς και ο στρατηγός Γ. Ντόνοβαν, πρώην διευθυντής της OSS (η μυστική υπηρεσία πληροφοριών των ΗΠΑ πριν από τη σύσταση της CIA), ειδικός ερευνητής-σύμβουλος μιας επιτροπής της αμερικανικής «Ενωσης Συγγραφέων-Δημοσιογράφων Εξωτερικού» (OWA) με πρόεδρο τον Γ. Λίμμαν («επιτροπή Λίμμαν»).

Τρεις μήνες μετά τη δολοφονία, στις 14 Αυγούστου, ο Στακτόπουλος συνελήφθη ως ο βασικός ύποπτος για τη δολοφονία του Πολκ. Ο Έλληνας δημοσιογράφος –ο οποίος είχε κομμουνιστικό παρελθόν και είχε σπουδάσει στο αμερικανικό κολέγιο «Ανατόλια» της πόλης– θεωρήθηκε ως ο άνθρωπος που έστησε την «παγίδα θανάτου» στον Αμερικανό συνάδελφό του. Υπό την πίεση της ανάκρισης, ψυχικών και σωματικών βασανιστηρίων αλλά και για να αποφύγει τη θανατική ποινή, ο Στακτόπουλος έκανε δύο ομολογίες παραδεχόμενος την ανάμειξή του στο έγκλημα.

Δύο μέρες μετά, συνελήφθη ως συνεργός και η μητέρα του, Άννα Στακτοπούλου, η οποία φερόταν να είναι η αποστολέας φακέλου που απευθυνόταν «προς το 3^ο Αστυνομικό Τμήμα» και περιείχε τη δημοσιογραφική ταυτότητα του Πολκ και ένα διαφημιστικό φυλλάδιο της «Panamerican Airways».

Στις 17 Οκτωβρίου, σε μια εντυπωσιακή συνέντευξη Τύπου των υπουργών Δ. Τάξης Κ. Ρέντη και Δικαιοσύνης Γ. Μελά και παρουσία της ηγεσίας της Χωροφυλακής, ανακοινώθηκε ότι τον φόνο είχε σχεδιάσει η Κομινφόρμ προκειμένου να εκθέσει την Ελλάδα στο εξωτερικό, να πλήξει τις ελληνοαμερικανικές σχέσεις και να εμποδίσει τη βοήθεια που παρείχαν οι ΗΠΑ στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με την εκδοχή αυτή, καθώς ο Στακτόπουλος και η μητέρα του ήταν μέλη του ΚΚΕ έλαβαν εντολή να προσεγγίσουν τον Πολκ στην Αθήνα, ώστε αυτός να πάει στη Θεσσαλονίκη και κατόπιν να προωθηθεί «στο βουνό». Όταν ο Αμερικανός δημοσιογράφος έφτασε στην Θεσσαλονίκη, συναντήθηκε με τον Στακτόπουλο, έφαγαν μαζί στο κέντρο «Λουξεμβούργο» και ακολούθως μπήκαν σε μια βάρκα, όπου βρίσκονταν τα τότε ηγετικά στελέχη του ΚΚΕ Αδάμ Μουζενίδης και Βαγγέλης Βασβανάς, ώστε με



αυτή να προσεγγίσουν περιοχές που ελέγχονταν από τον Δημοκρατικό Στρατό. Εκεί, ο Μουζενίδης τον πυροβόλησε και μετά τον έριξε στη θάλασσα.

Παρά το γεγονός ότι, όπως αποδείχτηκε πολύ σύντομα, ο Μουζενίδης δεν ζούσε και ο Βασβανάς ήταν πολύ μακριά από τη Θεσσαλονίκη την εποχή της δολοφονίας, πως ο Πολκ βρισκόταν στην Κωνσταντινούπολη, όταν υποτίθεται πως τον συνάντησε ο Στακτόπουλος στην Αθήνα, και δεν υπήρχε κανείς μάρτυρας που να τους είδε να τρώνε το βράδυ του φόνου στο εστιατόριο «Λουξεμβούργο», τον Απρίλιο του 1949 ο Στακτόπουλος καταδικάστηκε σε ισόβια, ενώ οι Μουζενίδης και Βασβανάς (οι οποίοι, όπως ήταν φυσικό, απουσίαζαν από τη διαδικασία) στη θανατική ποινή. Η Άννα Στακτοπούλου αθωώθηκε, αφού αποδείχτηκε γραφολογικά ότι δεν έγραψε και πολύ περισσότερο δεν έστειλε αυτή τον επίμαχο φάκελο με την ταυτότητα του Πολκ. Αργότερα, θα αποδειχθεί πως τον φάκελο είχε βρει εντελώς τυχαία στην προκυμαία της πόλης ο Θ. Μπάμιας και είχε αναθέσει σ' έναν φίλο του να γράψει τη διεύθυνση και να τη στείλει στην αστυνομία.

Μετά την καταδίκη του, ο Στακτόπουλος έμεινε –παράνομα– τέσσερα χρόνια στα κρατητήρια της Γενικής Ασφάλειας, προτού μεταφερθεί στις φυλακές. Το 1956 η ποινή του μετριάστηκε σε 20 χρόνια και το 1960 αποφυλακίστηκε, όταν ο τότε υπουργός Δικαιοσύνης Κ. Καλλίας μείωσε την ποινή σε 17 χρόνια.

Γιάννης Ράγκος, «Ποιος δολοφόνησε τον Τζορτζ Πολκ;»,
Ιστορικά Θέματα, τ. 66, Οκτώβριος 2007, σσ. 90-105.
Πηγή: <https://eglima.wordpress.com>



ΥΠΟΘΕΣΗ ΠΟΛΚ: Η δολοφονία μυστήριο



«Ο Στακτόπουλος πιάστηκε και δικάστηκε γιατί έπρεπε να πιαστή και να καταδικαστή κάποιος σαν ένοχος. Μας το ζητούσε τηλεσιγραφικά η Αμερική... Εγώ ευρήκα πώς έγινε η δολοφονία και όχι όπως την παρουσίασαν εις την Θεσσαλονίκην».

Ιωάννης Πανόπουλος, αρχηγός Αστυνομίας

(απόσπασμα από την κατάθεσή του σε Δικαστήριο της Αθήνας το 1956)



«Η εντύπωσή μου είναι ότι έγινε προσπάθεια να καλυφθεί ο πραγματικός ένοχος ή ένοχοι».

Τζέημς Κέλλις, σμήναρχος, συνεργάτης του Ντόνοβαν

(απόσπασμα από την ένορκη κατάθεσή του στο Γενικό Προξενείο της Ελλάδας στη Νέα Υόρκη, στις 2/06/1978)

«Πάντως παρέμεινε σκοτεινόν το έργον του τότε υπαλλήλου εις την υπηρεσίαν πληροφοριών του εν Θεσσαλονίκη Προξενείου Ράνταλ Κόατς, όστις ευθύς άμα τη αναδύσει του πτώματος του δολοφονηθέντος Πολκ, ανεχώρησε κατεσπευσμένως εξ Ελλάδος δια φαινομενικής του μεταθέσεως εις Νορβηγίαν, χωρίς να αποτολμήση ούτος έκτοτε να διέλθη εντεύθεν και δι' ον ελέχθη ότι είχε παίξει ρόλον εις το όλον συγκλονιστικόν δράμα, δια του οποίου επεδιώκετο η διακοπή της Αμερικανικής βοήθειας, η ενίσχυσις των συμμοριτών και η πιθανή εκ νέου εκ της Αγγλίας εξάρτησις ημών, ότε και θα κατηύθυνεν, ως επεδίωκεν αυτή, ημάς κατά βούλησιν».

Αριστείδης Ν. Πουλαντζάς, καθηγητής Δικαστικής Γραφολογίας, Διεθνής Ακαδημία Εγκληματολογίας

«Και ο καθηγητής Γουίλιαμ Πολκ (σ.σ. αδελφός του Τζορτζ Πολκ) πληροφόρησε τον γράφοντα ότι τα ντοκουμέντα της CIA που έχει δει «είναι σχεδόν εξολοκλήρου σβησμένα και η μόνη τους χρησιμότητα είναι να δείχνουν ότι, καθώς φαίνεται, η κυβέρνηση (σ.σ. των ΗΠΑ) εξακολουθεί να ντρέπεται για την υπόθεση ή και να έχει κάτι να κρύψει».

Έντμουντ Κήλυ

«Φόνος στον Θερμαϊκό», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2010.



Μπορεί η δολοφονία του Πολκ να παραμένει ένα μυστήριο, όμως αυτοί που έχουν παρακολουθήσει στενά την υπόθεση, έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο Στακτόπουλος ήταν αθώος των κατηγοριών βάσει των οποίων καταδικάστηκε (ότι δηλαδή υπήρξε συνεργός σε μία κομμουνιστική συνωμοσία δολοφονίας του Αμερικανού δημοσιογράφου). Όταν η αστυνομική έρευνα του εγκλήματος απέτυχε να αναγνωρίσει τους ενόχους ή να προσκομίσει αξιόπιστα εγκληματολογικά στοιχεία, οι Αρχές κατέφυγαν σε υπερβολικές εικασίες και πολιτικά υποκινούμενες υποθέσεις, οι οποίες εκ των υστέρων φαίνονται τόσο γελοίες όσο και τα πρακτικά τους αποτελέσματα ήταν τραγικά. [...]

Ενώ οι Αμερικανοί παρενέβαιναν ανοιχτά και πίεζαν για μία σύλληψη και καταδίκη, οι ελληνικές Αρχές αναζητούσαν απεγνωσμένα έναν πειστικό ύποπτο και κατάφεραν να εξυφάνουν μία φανταστική συνωμοσία και ένα σενάριο που θα μπορούσαν να καταδικάσουν το άτυχο θύμα της μηχανορραφίας τους. Αφού εξέτασαν διάφορους πιθανούς υπόπτους, κατέληξαν στον Γρηγόρη Στακτόπουλο, έναν σκληρά εργαζόμενο αλλά άσημο δημοσιογράφο στη Θεσσαλονίκη, ο οποίος είχε έναν σύντομο δεσμό με τοπικούς κομμουνιστές και καμία οικογενειακή, πολιτική ή κοινωνική διασύνδεση που θα μπορούσε να τον προστατέψει από την κατάχρηση εξουσίας εκ μέρους της αστυνομίας και υπαλλήλων του υπουργείου Δικαιοσύνης, απελπισμένων να κλείσουν την υπόθεση Πολκ.

Ιωάννης Ο. Ιατρίδης - Έντμουντ Κήλυ

Καθημερινή της Κυριακής, 14/07/2013.

Ο Σταυτόπουλος συνεχίζει τις αποσλύψεις

«ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΟΣΑ ΕΙΠΑ ΓΙΑ ΤΟ ΦΟΝΟ ΤΟΥ ΠΟΛΚ»

«Στην αρχή με πίεζαν να πω ότι στο σπίτι μου ζάγαρε, έγινε η δολοφονία και μετέφερα το πτώμα στην πλάτη μου. Έπειτα μου υπέβαλαν τα άλλα»

Πρώτη φορά ύστερα από 29 χρόνια

Ο Σταυτόπουλος μιλά για την υπόθεση Πόλκ

ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΠΩΣ ΤΟΝ ΒΑΣΑΝΙΣΑΝ
ΚΙ' ΑΝΑΓΚΑΣΘΗΚΕ ΝΑ «ΟΜΟΛΟΓΗΣΗ»

Χορός

Οι τοπικές αρχές αμέσως κατάλαβαν πως έβαλαν μπελά στο κεφάλι τους.
Αμερικανός, ανταποκριτής του CBS, δέκα μέρες εξαφανισμένος.
Τον βρήκε ένας βαρκάρης στον Θερμαϊκό,
πενήντα απλωτές από τον Λευκό Πύργο.
Το πτώμα έπλεε γαλήνιο, [...] απείραχτα τα ρούχα, αίμα πουθενά.
Αυγά σουπιάς κάλυπταν τις κούφιες κόγχες των ματιών
«Τα μάτια τρώνε πρώτα», θυμήθηκε ο βαρκάρης,
«έτσι τουλάχιστον έλεγαν οι παλιοί,
–κουβέντες της ταβέρνας–, όταν περίσσευε το κρασί».

Ο ιατροδικαστής ψηλάφισε προσεκτικά την τρύπα
στο πίσω μέρος του κεφαλιού
–τρύπα από σφαίρα–,
Καψαλισμένα τα μαλλιά τριγύρω,
άλλη πληγή πουθενά.





Το εστιατόριο «Λουξεμβούργο» όπου έφαγε το τελευταίο του γεύμα ο Πολκ.

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΝ
 ΤΗΛΕΦ. 80.379
 ΣΗΜΕΡΟΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ
 Τὸ μεγαλύτερον καλλιτεχνικὸν γεγονός τῆς χρονίδος...
Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Ο ΤΩΝΗΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ
 καὶ ἡ **ΝΑΝΑ ΜΟΥΣΧΟΥΡΗ**
 Σὺς προσκαλοῦν νῦν νὰ εἴς παρουσιάσουν
 ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΦΗΜΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΝ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΤΤΡΑΞΙΟΝ
GIACOMINO-ROMANO
 τὴν γαυρετική δυνάμειν
MARION ΣΙΒΑ
 τὸ ἐξαιρετικὸ φωνητικὸ τρίο
MORENO
 καὶ τὴν διεθνὸς εἰς χορευτικὰ ἄντραξιόν
ΒΑΡΛΑΜΟ-ΠΕΤΡΙΛΙΟ
 Μὲ τὸ θαυμάσιον ὑπὸ πλῆθος
 Ἐκπλήξεις καὶ δῶρα ἀπ' τὸ οὔσιον
BLACK AND WHITE
 ΣΗΜΕΙ.: ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ 5-9 μ.μ. ΜΕ ΟΛΟΚΛΗ-
 ΡΟ ΤΟ ΚΑΤΑΓΛΗΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.
 ΕΙΣ ΠΕΡΙΠΟΛΙΣΙΝ ΒΡΟΧΗΣ. Ο ΜΗ ΓΕΝΟΙΤΟ. ΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΘΗ
 ΣΤΙΣ ΑΥΟ ΚΑΘΙΣΤΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΠΙΚΑΝΤΙΑΥ ΚΑΙ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

Η χήρα του Αμερικάνου

Στο εστιατόριο στεκόταν πάντα με την πλάτη στον τοίχο. Φύλαγε το περιστropho στο μαξιλάρι του, ήτανε μέρος της δουλειάς, έτσι μου έλεγε. Ζούσε επικίνδυνα, κι εγώ τον θαύμαζα για αυτό.

Ήμουν ηλίθια. Πίστευα πως η ζωή μάς χρωστούσε, οι συμφορές είναι για τους άλλους, έτσι νόμιζα. Ούτε είκοσι χρονών. Δεν είχα στερηθεί ποτέ μου τίποτα.



Ξενοδοχείο «Αστόρια», γωνία Τσιμισκή με Αγίας Σοφίας.

Στις αρχές Μαΐου του 1948 κατέλυσε ο αμερικανός δημοσιογράφος, ανταποκριτής του CBS, Τζορτζ Πολκ. Στις 8 Μαΐου βγαίνει από το ξενοδοχείο και χάνονται τα ίχνη του. Στις 16 Μαΐου βρέθηκε το πτώμα του, δεμένο χειροπόδαρα και πυροβολημένο στο πίσω μέρος του κεφαλιού, να επιπλέει πεντακόσια μέτρα από την αποβάθρα του Λ. Πύργου.



*Ελλάδα. Τόσο μικρή χώρα κι έκανε
τόση φασαρία. Έπρεπε, λέει, να τους
ξέρουμε. Ήτανε, τάχα, σημαντικοί.
Πόθεν, κύριοι;*





Η Αμερικανίδα μητέρα

Όταν μου έγραψε ότι θα ταξιδέψει στην Ελλάδα έψαξα τον χάρτη, δεν είχα ακουστά τη χώρα. Τόσο μικρή, πού να σταθεί το μάτι; Ο άλλος μου ο γιος με βοήθησε. Πήρε το δάχτυλό μου από την Ασία, το μετακίνησε εκεί που έπρεπε.

Ελλάδα. Τόσο μικρή χώρα κι έκανε τόση φασαρία. Έπρεπε, λέει, να τους ξέρουμε. Ήτανε, τάχα, σημαντικοί. Πόθεν, κύριοι;

Η Πόντια μάνα

Ανοίξανε την πόρτα κι είδα να σέρνουν το παιδί λιπόθυμο, στα αίματα.

«Δεν έχετε Θεό, τους φώναζα, δεν σας γέννησε μάνα».

«Μη νοιάζεσαι, κυρούλα», μπήκε στη μέση ένα παλικάρι, ψηλό, καλόγνωμο έμοιαζε, «θα τον γιατροπορέψουνε τον γιο σου οι καλύτεροι γιατροί, έπεσε από τη σκάλα».

Έκανε νόημα και κλείσανε την πόρτα, προτού να φτάσω για να δω από κοντά. Κι ούτε που καταλάβαιναν από παρακάλια, στεκόντουσαν εκεί, μπροστά στην πόρτα, άνθρωποι δίχως αυτιά και δίχως μάτια, δεν γνώριζαν έλεος.

Το παλικάρι πλησίασε, έβαλε δύναμη στα μπράτσα και με στήριξε.

«Έλα, κυρά, να υπογράψεις το χαρτί. Για το καλό του παιδιού σου».



Οι αποκαλύψεις χιά την υπόθεση «Πόλκ»

**Ο φόβος κρατούσε ολόκληστο
επί τόσα χρόνια
τό στόμα του Στακτόπουλου**

ΠΩΣ ΤΟΝ ΒΑΣΑΝΙΣΑΝ ΓΙΑ ΝΑ «ΟΜΟΛΟΓΗΣΗ».- ΖΗΤΑ ΤΩΡΑ ΝΑ ΔΙΑΚΗΡΥΧΘΗ ΕΠΙΣΗΜΑ Η ΑΘΩΟΤΗΤΑ ΤΟΥ.- ΤΑ ΦΡΙΚΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΥΠΕΣΤΗ

Γιά τό θέμα του φακέλου της μητέρας του

**Δικαιώνεται ο Στακτόπουλος
μέ την έκθεση γραφολόγων**

ΤΟ ΘΕΜΑ ΑΝΑΨΗΛΑΦΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ.- Η ΑΙΤΗΣΗ ΕΚΚΡΕΜΗ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ.- ΤΙ ΙΣΧΥΡΙΖΕΤΑΙ Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΠΟΥΛΑΤΖΑΣ.- ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΗΓΟΡΩΝ

Ο Άγγλος διπλωμάτης

Όποιος είπε πως ο δολοφονηθείς ήταν ο πρώτος δυτικός δημοσιογράφος που έπεσε θύμα του Ψυχρού Πολέμου, προφανώς δεν είχε επίγνωση της κατάστασης. Απλώς, πήγαινε γυρεύοντας. Έβλεπε να γυαλίζει το μαχαίρι και ορμούσε.

Ο ταγματάρχης

Όταν μου τον έφεραν, είπα αυτός θα σπάσει σε δυο μέρες. Ψεύτικος, ένα φου να τον έκανες, πισωπατούσε, με το κουστουμάκι του, το σιδερωμένο πουκαμισάκι, το μπλοκάκι στην τσέπη. Έδειχνε να μην καταλαβαίνει τίποτα, με κοιτούσε λες κι ήμουνα ο δάσκαλος κι εκείνος μαθητούδι.

Ο υπομοίραρχος στοιχημάτισε πάνω του τρία μεροκάματα. Τα έχασε.

Ο αντάρτης ξάδελφος

Μονάχος του το έφαγε το κεφάλι του, για βάλε το μυαλό σου να δουλέψει. Είχε εμπιστευτεί τη ζωή του σε ποιος ξέρει ποιους, ποιος ξέρει με ποιους είχε πάρει δώσε. Οι αστικές φυλλάδες γράψανε δολοφονία, εμείς πιστεύουμε πως ήταν εκτέλεση.

Και τώρα, το τουμπανιασμένο πτώμα του έχει κάνει μια χώρα άνω κάτω.

Ο δικηγόρος

Τραγικός στην απελπισία του. Αυτό ήταν.

Στην Ελλάδα, όπου τα πάντα ήταν μια παράσταση, η καταδίκη του είχε προεξοφληθεί. Οι πιο πολλοί πίστευαν πως δεν γίνεται καπνός χωρίς φωτιά, δεν μπορεί, θα την είχε λερωμένη τη φωλιά του, υπήρχαν αδιάσειστα στοιχεία, μάρτυρες, υπογραφές, πρωτοσέλιδα. Οι άνθρωποι είναι αφελείς, πιστεύουν σε αυτά που βλέπουνε γραμμένα, όχι στη γνώμη τους. Η στωικότητά του υπήρξε η αδιαφιλονίκητη απόδειξη. Δεν έβγαλε μιλιά, βάδισε στο σφαγείο με σκυμμένο κεφάλι.





Παρά την καταδίκη Στακτόπουλου, διάχυτη είναι η πεποίθηση μέχρι και στις μέρες μας στην ελληνική κοινή γνώμη, αλλά και σε Αμερικανούς ερευνητές, ότι ο Θεσσαλονικιός δημοσιογράφος δεν είχε την παραμικρή ανάμιξη στη δολοφονία Πολκ και ότι ήταν θύμα μιας καλοστημένης σκευωρίας. Πολλά βιβλία γράφτηκαν, αλλά κανένα δεν έφτασε στην αλήθεια. Όλοι, όμως, οι συγγραφείς συγκλίνουν στη διαπίστωση μιας συνωμοσίας μεταξύ μυστικών υπηρεσιών (ελληνικών, βρετανικών και αμερικανικών) για να αποδοθεί το έγκλημα στους κομμουνιστές.



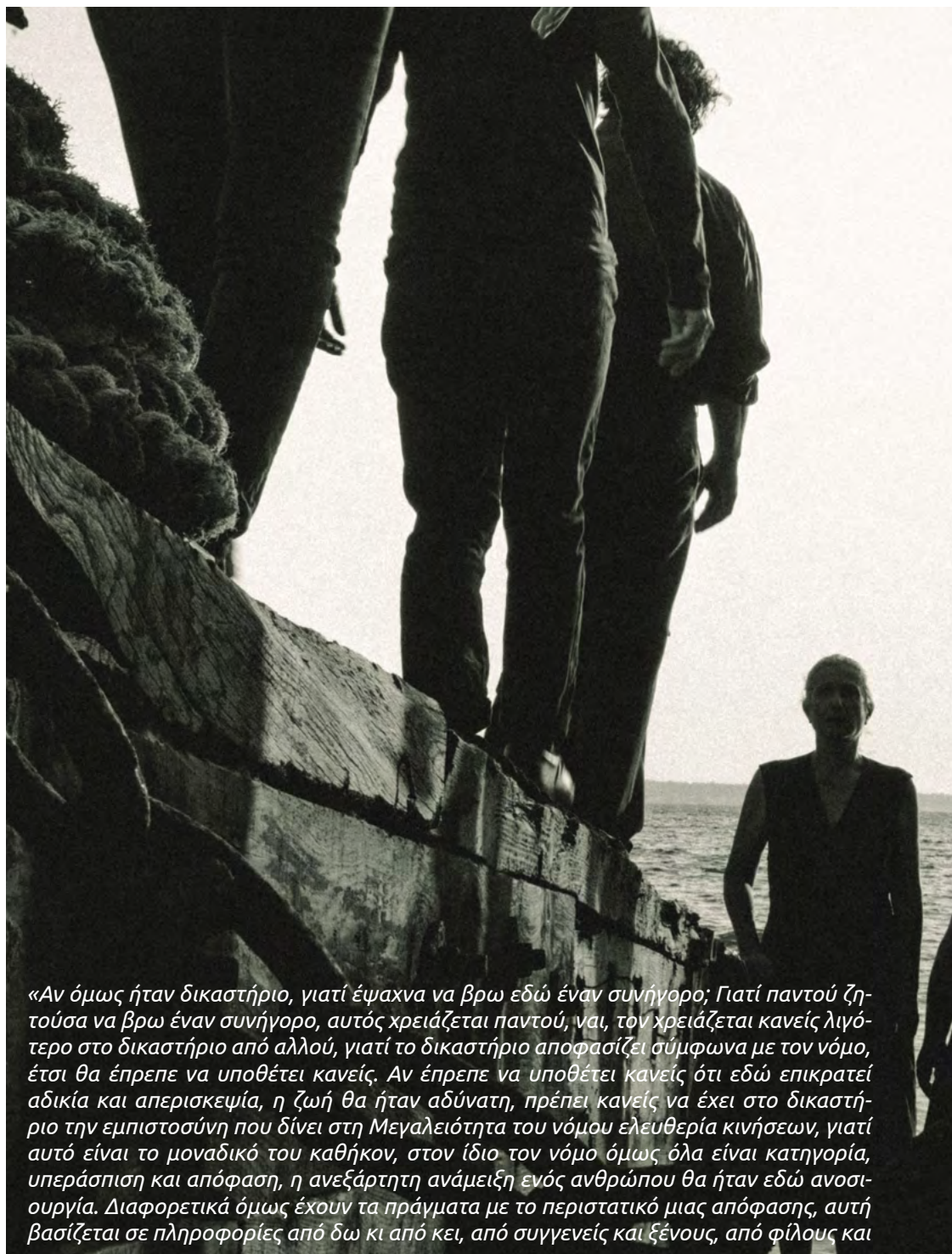


Σύμφωνα με μια θεωρία, τον Πολκ δολοφόνησε ο Άγγλος πράκτορας της Ιντέλιτζενς Σέρβις, Ράνταλ Κόουτς, για να εκδικηθεί την παράδοση της Ελλάδας στους Αμερικανούς. Στην εισαγωγή του βιβλίου του *Πόλεμος, δείσδυση και προπαγάνδα*, ο δημοσιογράφος Φοίβος Οικονομίδης σημειώνει σχετικά ότι «κύριος οργανωτής της συνωμοσίας εναντίον του Πολκ ήταν ο στρατιωτικός ακόλουθος της πρεσβείας των ΗΠΑ στην Αθήνα, συνταγματάρχης Χάρβι Σμιθ».

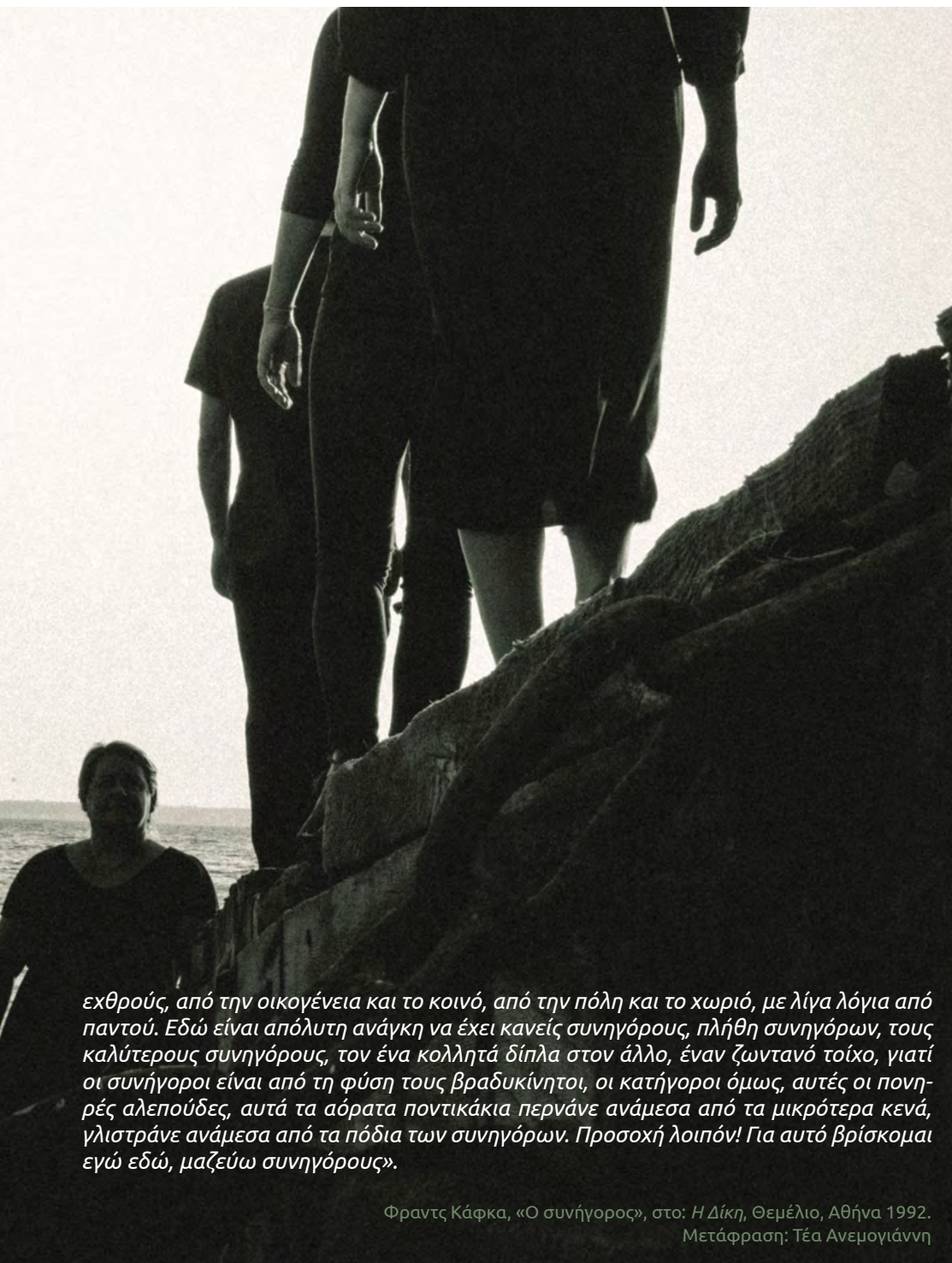
Ο Ελίας Βλάντον και ο Ζακ Μέτγκερ στο βιβλίο τους *Ποιος σκότωσε τον Τζορτζ Πολκ* υποστηρίζουν την εκδοχή του οργανωμένου εγκλήματος. Ο Πολκ, αναφέρουν οι συγγραφείς, δεν βρισκόταν στη Θεσσαλονίκη για να συναντήσει τους ηγέτες του ΔΣΕ, αλλά για να ερευνήσει την κακοδιαχείριση της αμερικανικής βοήθειας προς την Ελλάδα. Οι μαυραγορίτες που είχαν την ανοχή στελεχών της Χωροφυλακής έναντι ανταλλαγμάτων και οι Αμερικανοί συνεργάτες τους αποφάσισαν να του κλείσουν το στόμα. Ο Γρηγόρης Στακτόπουλος παρέμεινε στις φυλακές μέχρι τον Αύγουστο του 1960, οπότε του δόθηκε χάρη από την κυβέρνηση Καραμανλή. Από τότε και μέχρι το 1998 που πέθανε διακήρυξε σε όλους τους τόνους την αθωότητά του. Τέσσερις αιτήσεις προς τον Άρειο Πάγο για επανάληψη της δίκης (αναψηλάφηση) δεν ευδοκίμησαν.

Πηγή: www.sansimera.gr





«Αν όμως ήταν δικαστήριο, γιατί έψαχνα να βρω εδώ έναν συνήγορο; Γιατί παντού ζητούσα να βρω έναν συνήγορο, αυτός χρειάζεται παντού, ναι, τον χρειάζεται κανείς λιγότερο στο δικαστήριο από αλλού, γιατί το δικαστήριο αποφασίζει σύμφωνα με τον νόμο, έτσι θα έπρεπε να υποθέτει κανείς. Αν έπρεπε να υποθέτει κανείς ότι εδώ επικρατεί αδικία και απερίσκεψία, η ζωή θα ήταν αδύνατη, πρέπει κανείς να έχει στο δικαστήριο την εμπιστοσύνη που δίνει στη Μεγαλειότητα του νόμου ελευθερία κινήσεων, γιατί αυτό είναι το μοναδικό του καθήκον, στον ίδιο τον νόμο όμως όλα είναι κατηγορία, υπεράσπιση και απόφαση, η ανεξάρτητη ανάμειξη ενός ανθρώπου θα ήταν εδώ ανοσιουργία. Διαφορετικά όμως έχουν τα πράγματα με το περιστατικό μιας απόφασης, αυτή βασίζεται σε πληροφορίες από δω κι από κει, από συγγενείς και ξένους, από φίλους και



εχθρούς, από την οικογένεια και το κοινό, από την πόλη και το χωριό, με λίγα λόγια από παντού. Εδώ είναι απόλυτη ανάγκη να έχει κανείς συνηγόρους, πλήθη συνηγόρων, τους καλύτερους συνηγόρους, τον ένα κολλητά δίπλα στον άλλο, έναν ζωντανό τοίχο, γιατί οι συνηγόροι είναι από τη φύση τους βραδυκίνητοι, οι κατήγοροι όμως, αυτές οι πονηρές αλεπούδες, αυτά τα αόρατα ποντικάκια περνάνε ανάμεσα από τα μικρότερα κενά, γλιστράνε ανάμεσα από τα πόδια των συνηγόρων. Προσοχή λοιπόν! Για αυτό βρίσκομαι εγώ εδώ, μαζεύω συνηγόρους».

Φραντς Κάφκα, «Ο συνηγόρος», στο: *Η Δίκη*, Θεμέλιο, Αθήνα 1992.
Μετάφραση: Τέα Ανεμογιάννη

Pro Patria

(Investigating the Polk case)

by Sophia Nikolaidou

First performance: Saturday, October 20th 2018

LAZARISTES MONASTERY Studio Theatre

Director-Dramaturgical Advising: Pigi Dimitrakopoulou

Sets-Costumes: Kostas Pappas

Music: Babis Papadopoulos

Movement: Alexis Tsiamoglou

Lighting: Dimitra Aloutzanidou

Assistant Directors: Katerina-Mayia Andrianou, Kiki Strataki

Assistant set-costume designer: Marina Kelidou

Production photography: Tasos Thomoglou

Production Coordinator: Maria Lazaridou

Cast *in alphabetical order*

Efi Drosou

Sophia Kalemkeridou

Giorgos Kolovos

Christos Papadimitriou

Iosif Polyzoidis

Marianna Pouregka

Giannis Tseberlidis

The American mother

The mother from Pontus

The lawyer

The English diplomat

The Major

The American's widow

The rebel cousin

Chorus: Nikolaos Kousoulis, Fani Xenoudaki, Kiki Strataki.





Director's Note

70 years after George Polk's murder and Grigoris Staktopoulos' arrest, all chances to find out what exactly had happened then seem to exist no more. Those who knew the exact, true facts had taken that secret to their grave.

Polk was murdered because he always wrote the truth while Staktopoulos –the Greek Dreyfus– was sentenced to life imprisonment because he spoke English.

This could have happened to anyone even today.

Was it the judges' fault? Was the military police, the ministers or a decayed system, a corrupt regime responsible for what had happened? Were all the aforementioned responsible for that case?

Besides, it doesn't make any difference now...

"Is there anyone like Staktopoulos nowadays?" I wonder.

Are there any scapegoats of a society that sweep all its "trash" under the carpet? Are there any innocent people being rotten in prison? Are there any journalists that serve the interests of each time ruling power? Are there any police officers or judges who sacrifice any sense of right in order to serve the interests of a particular system?

Sofia's Nikolaidou theatrical play is mainly focused on people's great sorrow, those people who broke apart due to the dominant History that literally "blew up" over their head as a kind of forced "causality", as the so-called "public good" or a kind of "Pro Patria" duty. In the context of this pluralistic narration by all those people whose life had fallen apart because a particular ideology had to confirm its power, I tried to present distinct personalities and also to give a distinct rhythm throughout the whole narration. I struggled to conceive both the victimizer and victim from the same point of view, just like rings belonging to the same chain made of people who had lost their lives. I tried so hard to understand them as "defeated shadows" of a half-ruined reflect on which the History becomes blurred...

That was the main subject on which I started to work and that is –as far as I am concerned– the great bet I made regarding this play. In other words, my goal was to point out that there is no "clear" History but a great mess of injustice into a swampland of hatred. The only way to administer justice for the sake of all persons of the History that had lost their lives unfairly is to remember them and to stay alert.

We have to stay alert so as to prevent the present crime –today's or tomorrow's–which is always committed or is going to be committed somewhere around us and will always pretend to be "Pro Patria" committed...

Pigi Dimitrakopoulou, October 2018

Author's Note

1948-1949: An American journalist is murdered in Thessaloniki. The government is upset and foreigners intervene. An innocent man is imprisoned. The case closes.

Seventy years after the assassination of George Polk, a theatrical play gives voice to the faces of the drama that shocked the country. During the pernicious civil war, hunters and hunted, victims and victimizers, Pontian mothers, sneaky American women, merciless lawyers, police and spies unravel the thread of the case, in a group of narratives. And against them, there is a whole city, watching and commenting on facts. Some faces of History and some next door faces discourse and collide. Because History (with a capital H) is made up of people's stories. An innocent man's fate is judged by broken truths and powerful lies. And everything, always and everywhere, is decided "pro patria". We can lose a man if it is to save a country.

Sophia Nikolaidou

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ



ΧΟΡΗΓΟΣ
ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΟΒΕ



ΧΟΡΗΓΟΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ



GRAND HOTEL PALACE
THE LUXURY HOTELS



MEDITERRANEAN PALACE
THE LUXURY HOTELS

ΜΟΝΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ



ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ



ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ





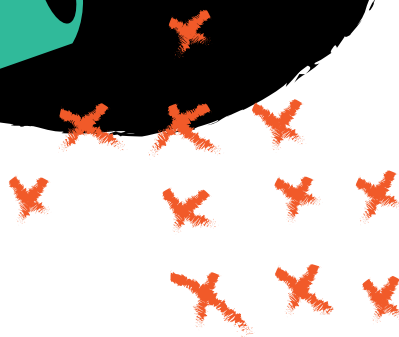
www.ert.gr

EPT webtv



μαζί...

και στον
πολιτισμό



ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
91.5 • 105.8
ΕΡΤ 1

103.7 FM
ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΡΤ 2

101.8 FM
ΕΡΤ 3

101.8 FM
ΕΡΤ 3

103.6 FM
ΕΡΤ 3

η Φωνή
on Radio
ΕΡΤ 1

95.8 FM
ΕΡΤ 1

102 FM
ΕΡΤ 1

EPT
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Κάθε Κυριακή

η εφημερίδα «Μακεδονία» στα περίπτερα

Επισκεφθείτε και το site **makthes.gr**

Ιστορική. Αξιόπιστη. Μοναδική.





Η ΑΥΓΗ

www.avgi.gr



Λιοντάρι

ΑΝ
ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ
ΝΑ ΣΑΣ ΛΕΝΕ
ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΜΕ ΤΟ **ΟΝΟΜΑ ΤΟΥΣ**



Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

www.efsyn.gr

Μοναδικοί εργοδότες
οι αναγνώστες μας



Η INTERLIFE στηρίζει το θέατρο και τον πολιτισμό

...υλοποιώντας το πρόγραμμα *"προσφέρω ...αλλιώς"*
με αίσθημα ευθύνης και κοινωνικής ευαισθησίας.





THE LUXURY HOTELS



FEEL UNIQUE

Μοναδικές στιγμές χαλάρωσης και απόλαυσης. Υψηλή ποιότητα υπηρεσιών και
απαράμιλλη φιλοξενία. Κορυφαίες ξενοδοχειακές υπηρεσίες που προσφέρουν
ξεχωριστές εμπειρίες. Βρίσκεστε στα The Luxury Hotels!



MEDITERRANEAN PALACE

Σαλαμίνος 3 & Καρατάσου, 54626 Θεσσαλονίκη
τ. 2311 240400, med@theluxuryhotels.gr

GRAND HOTEL PALACE

Μοναστηρίου 305, 54628 Θεσσαλονίκη
τ. 2310 549000, grand@theluxuryhotels.gr



FIND US ON SOCIAL MEDIA / BOOK NOW



THELUXURYHOTELS.GR



Destined to fly.

GERMANY

Berlin Heraklion
Frankfurt Thessaloniki
Munich Heraklion, Thessaloniki
Stuttgart Thessaloniki

POLAND

Katowice Heraklion
Poznań Heraklion
Warsaw Heraklion, Thessaloniki

ROMANIA

Bucharest Heraklion, Thessaloniki
Cluj-Napoca Heraklion, Thessaloniki

SERBIA

Belgrade Heraklion

RUSSIA

Kazan Thessaloniki
Krasnodar Corfu, Thessaloniki
Moscow Athens, Chania, Corfu, Heraklion,
Kavala, Rhodes, Thessaloniki
Myneralnye Vody Thessaloniki
Nizhniy Novgorod Corfu, Thessaloniki
Novosibirsk Thessaloniki
Omsk Thessaloniki
Rostov on Don Corfu, Thessaloniki
Samara Thessaloniki
St. Petersburg Corfu, Heraklion,
Thessaloniki, Zakynthos
Ufa Thessaloniki
Volgograd Thessaloniki
Voronezh Corfu, Thessaloniki
Yekaterinburg Thessaloniki

LATVIA

Riga Corfu, Thessaloniki

ESTONIA

Tallinn Corfu, Thessaloniki

GEORGIA

Tbilisi Heraklion, Thessaloniki

KAZAKHSTAN

Almaty Thessaloniki
Astana Thessaloniki

UKRAINE

Dnipro Thessaloniki
Kharkiv Thessaloniki
Kiev Corfu, Heraklion, Thessaloniki
L'viv Heraklion, Thessaloniki
Odessa Thessaloniki

International
flights

Domestic
flights

GREECE

Athens Heraklion
Athens Santorini
Athens Rhodes

Heraklion Santorini

Thessaloniki Athens
Thessaloniki Chania
Thessaloniki Heraklion
Thessaloniki Mykonos
Thessaloniki Rhodes
Thessaloniki Santorini

Ellinair.com

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΚΟΝΣΟΛΑΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Βασίλης Αϊβαζίδης

ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΚΟΝΣΟΛΑΣ ΗΧΟΥ

Δημήτρης Τσεσμέλογλου

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ

Παναγιώτης Ροβινσών

ΕΝΔΥΤΡΙΑ

Ελένα Ζουρνατζόγλου

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΣΚΗΝΙΚΩΝ & ΚΟΣΤΟΥΜΙΩΝ

Εργαστήρια ΚΘΒΕ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Ιωάννα Καρτάση

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Δημήτρης Μπίκας

ΤΜΗΜΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ & ΣΚΗΝΩΝ

Στέλιος Τζολόπουλος

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ιφιγένεια Ταξοπούλου

ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ-ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Αμαλία Κοντογιάννη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΧΩΡΩΝ

Δημήτρης Καβέλης
Ανέστης Καραηλίας
Γιώργος Κασσάρας
Δημήτρης Μητσιάνης
Βασίλης Μυτηλινός
Περικλής Τράιος

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ

Αιμιλία Καρακόκκινου

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Νίκος Λεονταρίδης

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Τάσος Θώμογλου

Μεταφράσεις στα αγγλικά
Ουρανία Τοπαλτζίκη

Στην ύλη του προγράμματος
συνεργάστηκαν οι:

Μαρία Λαζαρίδου
Στάθης Μαυρόπουλος
Σοφία Νικολαΐδου

Το πρόγραμμα εκτυπώθηκε
με την ευγενική υποστήριξη
των εκδόσεων ΙΑΝΟΣ.

ΙΑΝΟΣ
ΑΛΥΣΙΑ ΔΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ευχαριστούμε θερμά

το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης για την παραχώρηση άδειας χρήσης ψηφιακής εικόνας ψηφιδωτού με αρ. ευρ. ΜΘ 6734 για τις ανάγκες της σκηνογραφίας της παράστασης.

Ψηφιδωτό δάπεδο με γεωμετρική παράσταση. Εντοπίστηκε στη Θεσσαλονίκη (οδός Σωκράτους 47-49) και εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης (αρ. ευρ. ΜΘ 6734). Χρονολογείται στο β' μισό του 4^{ου} αι. μ.Χ.

© Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (φωτ.: Ορέστης Κουράκης).



ΚΡΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ